

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de susținere a artei, educației prin artă, studiilor, analizelor și activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului este elaborat de către Ministerul Culturii
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
<i>2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ</i>
Proiectul este elaborat în vederea punerii în aplicare a prevederilor art. 6, alin. (1), lit. d) din Legea nr. 12/2024 privind Fondul național al culturii. Prezentul proiect de hotărâre prevede elaborarea <i>Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de susținere a artei, educației prin artă, studiilor, analizelor și activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii.</i>
<i>2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative.</i>
Proiectul este elaborat în vederea implementării politicilor Guvernului pentru anul 2026 a priorităților pe termen mediu și lung, așa precum Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”(Obiectivul general 4), Planul național de dezvoltare pentru anii 2026-2028 (Obiectivul general 4), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 238/2025. Corespunzător, aprobarea proiectului de hotărâre cu privire la punerea în aplicare a Legii nr. 12/2024 privind Fondul național al culturii constituie o prioritate inclusă în Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la UE 2026-2029, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 818/2025 (<i>Acțiunea 40 din Anexa A, Capitolul 26 Educație și cultură</i>). Proiectul de act normativ este fundamentat pe experiența dobândită în cadrul Concursului proiectelor culturale și pe recomandările primite de la societatea civilă, artiști, organizații culturale și autorități locale. Aceste contribuții au permis identificarea unor noi oportunități de sprijin pentru proiecte și programe dedicate artei, educației prin artă, studiilor și formării profesionale continue în domeniul culturii. Prin integrarea acestor sugestii, proiectul urmărește adaptarea cadrului de finanțare la nevoile actuale ale comunității. În ultimii 2 ani, concursurile de proiecte culturale au oferit organizațiilor necomerciale posibilitatea de a obține finanțare pentru inițiative în educația artistică și formarea profesională. Astfel, prin <i>Regulamentul cu privire la mecanismul de finanțare nerambursabilă a proiectelor culturale implementate de organizațiile necomerciale</i>, aprobat prin Ordinul ministrului nr. 13/2024, în anul 2024 și 2025, Ministerul Culturii a susținut 32 proiecte culturale înscrise la aria tematică educație prin cultură – https://mc.gov.md/sites/default/files/lista_proiectelor_culturale_2024.pdf și https://mc.gov.md/sites/default/files/file-cloud/list-proiecte-culturale-2025.pdf Deși concursurile anterioare de proiecte culturale au oferit oportunități importante de finanțare, nu au fost eligibile organizațiile de cultură de drept public sau privat. Pentru a corecta aceste limitări și a identifica activități relevante în domeniile artei, educației prin artă, studiilor și formării profesionale, Ministerul Culturii a desfășurat consultări cu toți actorii interesați. În baza acestor consultări și a experienței acumulate, a fost elaborat prezentul Regulament, care urmărește consolidarea și eficientizarea sprijinului acordat proiectelor și programelor culturale menționate supra. Regulamentul, împreună cu procedurile aferente, stabilește cadrul necesar pentru gestionarea resurselor financiare alocate din Fondul național al culturii. Scopul principal al acestui Regulament este de a asigura o administrare eficientă și transparentă a fondurilor, facilitând implementarea cu succes a inițiativelor de educație și formare profesională, în

vederea promovării valorilor culturale, dezvoltării competențelor profesionale și consolidării sectorului cultural. De asemenea, este important de menționat că instituția responsabilă de implementarea proiectelor culturale și editoriale, reprezintă Oficiul Național de Dezvoltare a Culturii, instituit și aprobat prin HG nr. 537/2024.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi Prezentul proiect de act normativ prevede aprobarea <i>Regulamentului privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de susținere a artei, educației prin artă, studiilor, analizelor și activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii</i>. În acest sens, evidențiem următoarele elemente noi: 1. Noțiuni noi, precum: <i>contract de finanțare, finanțare, costuri eligibile, solicitant și beneficiar</i>. 2. Regulamentul stabilește cadrul juridic aplicabil organizării concursurilor, inclusiv criteriile și condițiile de identificare, evaluare, selectare și aprobare a proiectelor și programelor finanțate din Fondul național al culturii, precum și categoriile de entități eligibile. 3. Totodată, documentul reglementează normele și procedurile de atribuire a finanțării pentru organizații de cultură de drept public și privat, inclusiv organizații necomerciale, precum și modalitatea de contractare, implementare și monitorizare a proiectelor. Sunt prevăzute, de asemenea, reguli privind gestionarea mijloacelor financiare, evidența și controlul utilizării acestora. 4. În același timp, sunt stabilite atribuțiile Comisiei de evaluare și selectare, care are competența de a examina, evalua și selecta proiectele și programele eligibile, în conformitate cu criteriile și condițiile specifice fiecărui concurs. Proiectul Regulamentului stabilește aplicarea prevederilor <i>Legii nr. 139/2012 privind ajutorul de stat</i> și respectarea regulilor aferente ajutorului de minimis, inclusiv obligațiile de evidență și raportare, în conformitate cu <i>Regulamentul aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 06/2024</i>. Schema de sprijin este prevăzută pentru o perioadă de 36 de luni, cu posibilitatea extinderii, având un buget total estimativ de 3 milioane lei (aproximativ 1 milion lei anual). Finanțarea acoperă exclusiv costurile eligibile legate de activități de educație, servicii și activități de formare profesională, onorarii ale formatorilor, dotări și echipamente, materiale consumabile și resurse educaționale, închirierea spațiilor, servicii de promovare și comunicare, transport și cazare, elaborarea studiilor și analizelor, precum și publicarea rezultatelor și acordarea premiilor. În ansamblu, măsurile propuse creează un cadru clar și predictibil de finanțare, care sprijină implementarea eficientă a proiectelor culturale, dezvoltarea sectorului și consolidarea cooperării dintre autorități și societatea civilă, în condiții de transparență, echitate și bună guvernare.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare Opțiunea alternativă analizată este opțiunea de „a nu face nimic” care presupune păstrarea situației existente. În cazul în care nu s-ar interveni cu proiectul propus, atunci Legea nr. 12/2024 privind Fondul național al culturii nu ar putea fi implementată integral, or, ar lipsi cadrul normativ secundar pentru desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de susținere a artei, educației prin artă, studiilor, analizelor și activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii. Luând în considerare cele menționate și posibilele consecințe negative în cazul în care va fi aplicată această opțiune alternativă, calificăm opțiunea alternativă drept una irelevantă.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public.

Regulamentul privind desfășurarea concursurilor pentru identificarea, evaluarea și selectarea proiectelor și programelor de susținere a artei, educației prin artă, studiilor, analizelor și activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii este destinat îmbunătățirii mecanismelor de finanțare și implementare a politicilor culturale. Acesta va contribui la creșterea eficienței administrative, la utilizarea transparentă a resurselor publice și la consolidarea cooperării între autoritățile publice și organizațiile din sectorul cultural. Impactul acestui regulament asupra sectorului public poate fi considerabil și se poate manifesta în mai multe moduri:

1. Creșterea transparenței și responsabilității în alocarea fondurilor publice

Regulamentul oferă un cadru clar și obiectiv de desfășurare a concursurilor, reducând riscurile de favoritism, alocare inefficientă sau netransparentă a resurselor. Prin aplicarea unor criterii uniforme de evaluare și selecție, se asigură un control mai riguros asupra modului în care sunt cheltuiți banii publici în domeniul cultural.

2. Îmbunătățirea capacităților instituționale ale instituțiilor publice

Procesul de organizare și gestionare a concursurilor culturale contribuie la dezvoltarea competențelor profesionale ale personalului din instituțiile publice implicate, în special în ceea ce privește managementul proiectelor, evaluarea tehnică și financiară, precum și monitorizarea implementării.

3. Consolidarea rolului administrației publice ca facilitator al dezvoltării culturale

Prin susținerea inițiativelor de cercetare, educație și formare profesională, autoritățile publice devin actori activi în sprijinirea dezvoltării durabile a sectorului cultural. Acestea contribuie la crearea unui mediu favorabil colaborării dintre instituțiile de cultură, mediul academic și societatea civilă, stimulând inovarea și accesul echitabil la resurse culturale. În acest mod, administrația publică își consolidează rolul de promotor al valorilor culturale și al participării comunității la viața culturală.

4. Stimularea colaborării interinstituționale și internaționale

Regulamentul creează premisele pentru dezvoltarea de parteneriate între instituții publice de cultură, organizații necomerciale și artiști din străinătate, contribuind astfel la creșterea vizibilității culturii naționale și la integrarea în rețele culturale europene și internaționale.

5. Impact socio-economic indirect

Implementarea prezentului Regulament va genera beneficii indirecte prin stimularea participării cetățenilor la viața culturală și consolidarea capitalului social. Dezvoltarea competențelor profesionale și promovarea educației prin artă vor contribui la creșterea gradului de ocupare în sectorul cultural și la diversificarea ofertei de servicii culturale. Totodată, inițiativele sprijinite vor avea un efect pozitiv asupra coeziunii comunitare, inovării și atractivității economice a regiunilor, favorizând dezvoltarea durabilă și integrarea socială.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prezentului proiect implică cheltuieli destinate susținerii financiare a inițiativelor și programelor de rezidență și mobilitate artistică și culturală. Aceste cheltuieli sunt acoperite prin Fondul național al culturii, care prevede finanțarea proiectelor culturale și editoriale în 7 domenii de intervenție: *programe de susținere a proiectelor organizațiilor necomerciale din domeniul culturii; programe de susținere a activității editoriale și de traduceri literare; programe de susținere a revistelor culturale; programe de susținere a domeniului arte, studii și analize, inclusiv activități de formare profesională continuă din domeniul culturii; programe locale de dezvoltare culturală și programe de rezidență și mobilitate artistică și culturală.*

Pentru anul 2026, cheltuielile aferente implementării prezentului proiect de hotărâre, în

cadru domeniilor de intervenție privind programele de susținere a artelor, educației prin artă, studiilor și analizelor, inclusiv a activităților de formare profesională continuă în domeniul culturii, vor fi realizate în limita alocațiilor bugetare aprobate Ministerului Culturii de către Ministerul Finanțelor, prin Legea bugetului de stat pentru anul 2026, nr. 322/2025 **la subprogramul 8502 „Dezvoltarea culturii”** (activitatea *Fondul național al culturii*), **în sumă estimată de 31 mln. lei.**

Astfel, începând cu anul 2026, **cca 3,22%** (*echivalentul a 1 mln. lei*) din bugetul total alocat activității *Fondul național al culturii* urmează a fi redistribuit pentru finanțarea programelor de susținere a domeniilor artei, educației prin artă, studiilor și analizelor, precum și a activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii.

Potrivit CBTM 2025-2027, aprobat prin HG nr. 561/2024, pentru **subprogramul 8502 „Dezvoltarea culturii”** (activitatea *Fondul național al culturii*) au fost estimate un volum 32 mln. lei (2026) și 32,5 mln. lei (2027).

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Regulamentul influențează pozitiv sectorul privat cultural prin crearea unui cadru transparent și echitabil de finanțare pentru proiecte de artă, educație prin artă și formare profesională. Operatorii privați – ONG-uri, fundații sau întreprinderi din industriile creative – beneficiază de oportunități sporite de acces la fonduri publice, fapt ce stimulează dezvoltarea, diversificarea și profesionalizarea activităților culturale. În același timp, regulamentul încurajează parteneriatele public–private și inovarea, contribuind la consolidarea ecosistemului cultural și la creșterea vizibilității internaționale a inițiativelor private. Totuși, cerințele administrative detaliate și nevoia de cofinanțare pot limita participarea actorilor mai mici, necesitând măsuri suplimentare de simplificare și sprijin.

4.4. Impactul social

Regulamentul contribuie la creșterea accesului la cultură, promovarea incluziunii sociale și participarea activă a comunităților. Programele de rezidență și mobilitate artistică sprijină dialogul intercultural, implicarea tinerilor și dezvoltarea competențelor culturale, având un efect pozitiv asupra coeziunii sociale și diversității culturale.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Regulamentul respectă normele privind protecția datelor cu caracter personal, impunând obligații clare pentru gestionarea și prelucrarea acestora doar în scopurile legate de organizarea și evaluarea concursurilor. Prelucrarea datelor se va realiza cu respectarea prevederilor Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, în scopuri determinate, explicite și legitime, fără a aduce atingere drepturilor persoanelor vizate. Acest lucru contribuie la creșterea transparenței și la protejarea drepturilor participanților. În același timp, Regulamentul promovează echitatea și egalitatea de gen, asigurând acces egal la finanțări pentru toți operatorii culturali și încurajând proiecte care abordează diversitatea, incluziunea și reprezentarea echilibrată a genurilor în domeniul cultural.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Prezentul proiect de act normativ nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu cea a Uniunii Europene.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe pagina web oficială a Ministerului Culturii www.mc.gov.md, directoriul *Transparență decizională*, inclusiv pe platforma guvernamentală particip a fost asigurată plasarea anunțului despre inițierea procesului de elaborare a proiectului de Hotărâre - <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-hotararii-guvernului-cu-privire-la-punerea-in-aplicare-a-legii-privind-fondul-national-al-culturii/12882> și anunțul cu privire la consultările publice https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/15575

Proiectul hotărârii, însoțit de Nota de fundamentare a fost avizat și consultat de către autorități publice precum: Ministerul Finanțelor, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Congresul Autorităților Locale din Moldova, precum și Consiliul Concurenței. Mai mult ca atât, pe parcursul lunii decembrie 2025, PHG a fost consultat cu sectorul cultural independent și alte părți interesate, organizate în trei runde de întâlniri cu prezență fizică, care au avut loc în datele de 04.12.2025, 11.12.2025 și 16.12.2025.	
7. Concluziile expertizelor	
Proiectul urmează a fi suspus expertizei anticorupție și expertizei juridice, iar constatările acesteia vor fi incluse după recepționarea expertizelor. Proiectul hotărârii Guvernului a fost supus expertizei juridice (<i>nr. 04/1-1149 din 03.02.2026</i>) și anticorupție (<i>nr. EHG26/11171 din 05.02.2026</i>) în conformitate cu procedura stabilită în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. În urma procesului de expertizare, observațiile Ministerului Justiției vizează, în principal, aducerea proiectului în conformitate cu normele de tehnică legislativă și cu legislația. Se recomandă evitarea dublajului normativ prin trimitere la Legea nr. 12/2024, clarificarea și extinderea noțiunii de „solicitant”, precum și indicarea corectă a sursei de finanțare – Fondul național al culturii. Totodată, se propun corecturi de redactare și structură (<i>uniformizarea terminologiei, eliminarea formulărilor neclare, ajustarea trimiterilor și numerotării anexelor</i>), precum și excluderea unor prevederi care pot încălca drepturi fundamentale, cum ar fi neeligibilitatea bazată pe simpla existență a unui litigiu. În ansamblu, se urmărește un text mai uniformizat, coerent și echilibrat din punct de vedere al cadrului normative. Centrul Național Anticorupție a examinat proiectul Hotărârii Guvernului și a formulat obiecții și recomandări pentru sporirea clarității normelor și reducerea riscurilor de aplicare discreționară. La pct. 71 se constată că formularea care acordă IP ONDC doar „dreptul” de a sesiza organele competente este inadecvată, întrucât lasă la discreția instituției inițierea demersurilor legale, ceea ce poate genera tratament neuniform și riscuri de corupție. Se recomandă instituirea expresă a obligației de sesizare a autorităților competente. În Anexa nr. 2, definiția conflictului de interese este considerată prea vagă și susceptibilă de interpretări arbitrare. Se propune alinierea acesteia la definiția legală, bazată pe existența unui interes personal care influențează sau poate influența exercitarea imparțială a atribuțiilor. În concluzie, recomandările vizează consolidarea clarității, responsabilizării instituționale și prevenirii riscurilor de corupție.	
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent	
Nu este aplicabil	
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ	
Instituția de implementare subordonată Ministerului Culturii (<i>Instituția Publică Oficiul Național de Dezvoltare a Culturii</i>) va asigura organizarea și desfășurarea Concursului proiectelor și programelor de susținere a artei, educației prin artă, studiilor, analizelor și activităților de formare profesională continuă din domeniul culturii, menționate în proiectul de hotărâre.	

Secretar de stat

Marcela NISTOR